

"ETT UMEÅ DÄR
ALLA
FÅR PLATS"

ALLIANS_{EN} Umeå

BUDGET 2015

Budget 2015

För nionde året i rad presenterar Alliansen i Umeå ett gemensamt budgetförslag. Alliansen Umeå vill se ett Umeå där alla kan växa. Med en aktiv politik kan Alliansen ge alla i kommunen en möjlighet att utvecklas och nå sin fulla potential. Det förutsätter ett öppet och tillåtande klimat, där nya idéer möts av nyfikenhet och entusiasm. Vår gemensamma utgångspunkt är tilltron på människan och människans egen förmåga att fatta beslut. I budgetförslaget för 2015 och åren framåt prioriterar Alliansen satsningar på skola, vård och omsorg samt att skapa förutsättningar för fler människor i arbete.

Det ekonomiska läget

Umeå kommun står inför ett fortsatt mycket besvärligt ekonomiskt läge de kommande åren. Den långa raden av rekordår har brutits, och en sämre utveckling av skatteunderlaget jämfört med tidigare prognoser är att vänta. Förändringar i det kommunala utjämningsystemet, mindre intäkter från vattenkraften, stora investeringsbehov, volymökningar inom för- och grundskola samt äldre- och handikappomsorgen är några av de faktorer som påverkar det ekonomiska läget.

Allvarligt misstag att skjuta fram budgetbeslutet

Innan sommaren beslutade de styrande Socialdemokraterna och Vänsterpartiet – för andra året i rad - att avvakta med budgetbeslutet. Det är ett svaghetstecken och får oss att i grunden ifrågasätta förmågan att styra kommunen. Förra året sköt majoriteten fram budgetfullmäktige fyra månader, med förhoppningen att regeringen skulle tillskjuta mer pengar, trots att vi påtalade det tveksamma i detta upplägg. Det här året har S och V lyckats med konststycket att göra om misstaget. Istället för att ta beslut om budget i juni, blir beslutet taget först i slutet av augusti. Därmed riskerar förra höstens forcerade besparingskarusell ta förnyad fart även detta år, när nämnderna i all hast ska prioritera inom sina respektive ramar.

När kommunfullmäktige år 2003 valde att tidigarelägga budgetbeslutet från i november till i juni, var det just för att det var viktigt med tidiga och tydliga besked om vad som gäller för kommunens verksamheter för kommande år. Tar man beslutet i juni, så hinner verksamheterna genomföra alla förberedelser, så att de kan träda i kraft snabbt efter årsskiftet. Därmed får exempelvis nödvändiga besparingar den effekt som är avsedd.

Denna ordning har fungerat mycket väl under dessa år. Tas beslutet under hösten så förskjuts processen och verksamheterna får inte samma tid att ställa om sig utifrån nya ekonomiska förutsättningar. Där är vi idag. Att S/V- budgetförslag dessutom offentliggörs på fredagen innan kommunstyrelsen nästkommande tisdag ska ta ställning mellan de politiska huvudförslagen, har gjort att vi inom oppositionen haft en tidspress för att hinna ta fram ett motförslag och följaktligen inte hann färdigt till kommunstyrelsen. Det är oansvarigt gentemot Umeås medborgare, medarbetare, elever, brukare med flera att agera så ansvarslost som nu sker från de styrande partierna (S och V).

Alliansens första uppdragsyrkande är därför att kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att senast i januari 2015 redovisa en plan för hur de av kommunfullmäktige fastställda finansiella målen ska uppnås för 2016 och 2017 med bibehållen skattesats. Vi accepterar huvuddragen i finansieringen i budget 2015, men för de kommande åren måste vi få en bättre tingens ordning.

Ingen skattesänkning de kommande åren

De kommande åren ser vi ingen möjlighet att sänka kommunalskatten, eftersom vi tar ansvar för finanserna. Med den tuffa ekonomiska situation som vi står inför måste vi prioritera. För oss är det viktigare att säkerställa en god kvalitet inom välfärdsverksamheterna än att sänka skatten

Inget kvinnohistoriskt museum

Det finns inget ekonomiskt utrymme för ett kvinnohistoriskt museum kommande år och därför stryks detta i budgeten. Detta sparar 8 mkr för kommande år.

Bostadsbyggandet måste öka

Tillgången på nya jobb tillsammans med nya bostäder är en förutsättning för att den positiva befolkningsutvecklingen ska kunna fortsätta. Genom att ge AB Bostadens styrelse i uppdrag att successivt sälja 1/3 av beståndet får bolaget ekonomiska muskler till att kunna klara såväl omfattande renoveringar av nuvarande bestånd som att öka nyproduktionen. Därigenom blir AB Bostaden en fortsatt strategisk aktör för byggandet av nya hyresrätter.

Valfrihet för umeåborna!

Alliansen står upp för umeåbornas rätt till valfrihet inom olika områden. Tyvärr har vi den senaste mandatperioden sett hur Vänstern och Socialdemokraterna av ideologiska skäl beskär och försämrar möjligheten till människors fria val. Mot denna utveckling tar vi strid. Vi vet att valfriheten är uppskattad av befolkningen. 8 av 10 svenskar anser att valfrihet inom vård och omsorg är viktigt (Demoskop 2014). Likaså vill 3 av 4 föräldrar kunna välja skola till sina barn. Vår slutsats är tydlig: Uppmuntra valfrihet inom såväl skolan som omsorgen!

Trygghet och omsorg

Umeå ska fortsätta utveckla äldre- och handikappomsorgen så att den kännetecknas av just delaktighet, valfrihet och självbestämmande. Vi har som ambition att stärka den enskildes inflytande över den omsorg och vård som varje person är berättigad till.

Lokala värdighetsgarantier i äldreomsorgen är antagna enligt våra tidigare uppdrag och arbetet med att dessa ska implementeras pågår. Det är tack vare Alliansregeringens stöd som dessa nu blir verklighet trots kompakt motstånd från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Värdighetsgarantin syftar till att ge äldre mer inflytande över sin vardag och både de äldre och deras anhöriga ska veta vad man kan förvänta sig av kommunen. Alliansen ser också gärna att fler Trygghetsboenden byggs i kommunen som ett komplement till den äldreomsorg som finns idag. Här ska vi både välkomna och underlätta för de entreprenörer som vill bygga ny verksamhet. Det vinner både kommunen och våra medborgare på.

Umeå kommun var tidigt ute med att erbjuda eget val inom hemtjänst och sedan 2010 har vi lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten. Utredningar visar att fokus på kvalitet har ökat och brukarnas behov tillgodoses bättre. Vi i Alliansen vill fortsätta att vidareutveckla succén med valfrihetssystemet och införa LOV även inom särskilt boende och inom handikappomsorg.

Fler utförare i omsorgen ger en större valfrihet och möjlighet till eget inflytande samtidigt som andra aktörer än kommunen är med och utvecklar verksamheten. Skräddarens äldreboende var ett utmärkt exempel på detta när Carema ansvarade för driften, men som inte accepterades av S och V. Det var ett hastigt och mycket ogenomtänkt beslut om övertagande i egen regi som har lett till kraftiga försämringar och hög sjukfrånvaro. Det är alltid kvaliteten på verksamheten som är det primära. Att valfrihet ska råda är för oss självklart och vi ser positivt på fler aktörer.

Skolan

Alliansen Umeå vill att Umeå ska ha Sveriges bästa skola. Det gäller såväl kunskapsresultaten, barngruppernas storlek i förskolan som arbetsmiljön i grundskolan. Alliansen vill öka kommunens ambitioner när det gäller barngruppsstorleken i förskolan, det s.k. 15-barnsmålet. Vi vill tillföra mer

resurser till Förskolan än (S) och (V). Dessutom vill vi genomföra satsningar på fler dagbarnvårdare samt barnomsorgspengen för att ge fler alternativ inom barnomsorgen samt minska barngruppsstorlekarna.

Vi är bekymrade över att studieresultaten inte är tillräckligt goda. Umeås skolor ligger sämre till än vad vi borde, och väger man in elevernas förutsättningar (SALSA) ser vi att Umeå resultatmässigt tyvärr hamnar bland de sämre i landet. Föregående år var exempelvis resultatet på plats 230 av landets 290 kommuner.

Alliansen vill uppmuntra alla kommunala skolor att bli intraprenader och därigenom en form av "kommunala friskolor". Men det operativa ansvaret på varje skolenhet skapas en tydlighet i ledarskap och organisation. Med en tydlig skolledning, med ett tydligt mandat för rektor, så förbättras förutsättningarna såväl god arbetsmiljö som goda studieresultat. Detta är en av de viktigaste strukturreformerna inom Umeås kommunala verksamhet de kommande åren. Vi ser också positivt på friskolor för att kunna främja mångfald och valmöjligheter för våra elever. Det viktiga är inte vem som är huvudman för en skola – det viktiga är hög kvalitet.

Entreprenörskap i Umeå

Företagsklimatet i kommunen måste bli bättre. Det ska vara enkelt, utvecklande och lönsamt att starta och driva företag i Umeå. Alliansen vill skapa bättre förutsättningar för handelsetableringar i kommunen och införa s.k. utmaningsrätt. Tillväxt och god företagsamhet ger ekonomiska förutsättningar för en hög kvalitet i den gemensamt finansierade välfärden. Genom att stötta inkubatorer som BIC Factory möjliggör vi ett ökat nyföretagande i Umeå.

En attraktiv och jämställd arbetsgivare

Bildandet av intraprenader och personalkooperativ för att öka frihetsgraden för de anställda är något som skall uppmuntras. Umeå kommun är Umeås största arbetsgivare och krafttag måste tas för att förbättra arbetsmiljön och minska sjukfrånvaron. Tydlig ledning i en rimligt stor organisation kommer att minska sjukfrånvaron. I Umeå har vår personal rätt kompetens på rätt nivå och det är självklart att vår personal har rätt utbildning. Inom vissa verksamheter kan arbetsuppgifter fördelas annorlunda för att säkerställa att de mest kvalificerade är de som utför arbetsuppgifterna.

Vi har som bekant bland den högsta sjukfrånvaron bland kommunanställda i landet. Ansvariga för detta är Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Efter valet 2010, när V hamnade i maktposition, så har dessutom sjukfrånvaron börjat öka igen.

Jämställdhet och lika möjligheter är viktigt för att alla ska ha samma möjligheter till fria livsval. Alla ska behandlas lika oavsett kön, ålder, sexuell läggning, könsidentitet, etnicitet, religiös uppfattning eller funktionsnedsättning. Lika lön för lika arbete ska vara självklart. Det ska också vara möjligt att arbeta deltid, om man så vill.

Minska avgaserna

För att minska biltrafiken i Umeå är det viktigt att kollektivtrafiken är mer tillgänglig. Alliansen vill fortsätta satsningarna på gång- och cykelvägar. Umeå är ju en av de städer i Sverige där invånarna cyklar mest, och vi ser gärna att denna positiva utveckling fortsätter.

En gång- och cykelbro från Lundåkern över Bölesholmarna till Teg innebär att ett sammanhängande huvudnät för gång- och cykeltrafik skapas och vi välkomnar en byggstart år 2015.

Tryggare stad för alla

Människor har rätt att känna trygghet i vardagen. Alla ska kunna gå hem om natten utan att behöva känna oro när de går på dåligt upplysta gång- och cykelvägar. En väl genomtänkt ljussättning utmed gång och cykelvägar är mycket viktigt. Alliansen tror att en ren och välstädad kommun ökar tryggheten. En ordentlig insats behövs även fortsättningsvis för renhållning och klottersanering. Vi tillför två miljoner för att säkra renhållning samt återinföra det kommunala bidraget till enskilda vägar.

Fritid och idrott viktigt för ett växande Umeå

Fysiska aktiviteter som till exempel idrott är viktiga, inte minst för barn och unga. Fysiska inslag är viktiga i en modern och växande kommun. Umeå har ett rikt föreningsliv vilket bidrar till en demokratisk utveckling och samhörighet. För att uppmuntra det civila samhället vill Alliansen öka stödet till det ideella föreningslivet. Umeå har en ung befolkning och det är därför särskilt angeläget att fortsättningsvis skapa möjligheter för ett utvecklande idrotts- och fritidsutbud i kommunen. Alliansen vill bl.a. prioritera byggandet av ny Fotbollshall och Gymnastikens hus.

Kulturen

Trots ett tufft ekonomiskt utgångsläge är det viktigt att nu bygga vidare på effekterna av kulturhuvudstadssatsningen. Kulturen i Umeå ska fortsätta blomstra även år 2015 och framåt. Vår självklara ambition är att Umeå kommun ska förvalta kulturhuvudstadsåret väl så att det ger alla de positiva effekter vi har förhoppningar om. Alliansen ser satsningar på Fritid och Kultur som viktiga beståndsdelar i en attraktiv kommun och är en av de avgörande faktorerna för att locka människor att etablera sig i Umeå.

NYA MÅL - Övergripande mål och riktlinjer för Umeå kommun

- Antalet personer som står utanför arbetsmarknaden skall minska.
- Umeå kommun ska innan utgången av år 2017 vara bland de 10 bästa kommunerna Svenskt Näringslivs ranking av kommunernas företagsklimat.

Övergripande mål för utveckling av arbetsorganisation och medarbetare (inre kvalitet):

- Sjukfrånvaron skall vara lägre än genomsnittet för jämförbara kommuner för motsvarande personalkategorier samt minska i relation till föregående år.

Byggnadsnämnden

- Handläggningstiden för bygglov ska minska. 70 % av alla ärenden på delegation ska vara beslutade inom 30 dagar och 50 % av alla nämndsärenden ska vara beslutade inom 60 dagar.
- Byggnadsnämndens kvalitetsdeklarationer ska innehålla vilken typ av kompensation som erhålls om inte deklARATIONENS löften uppfylls.

NYTT KAPITEL EFTER 2.2

Ständiga förbättringar

- Alternativa driftsformer med konkurrensinslag. Den kommunala verksamheten är öppen för olika driftsformer genom entreprenadupphandlingar och socialt företagande.
- Konkurrensutsättning av egen verksamhet skall användas som metod för att främja kvalitet och produktivitet samt stimulera näringslivsutveckling inom traditionellt kommunala områden. Intraprenad ska liksom övrig kommunal verksamhet följa övergripande mål och riktlinjer.

NYA UPPDRAG

Ekonomi

1. Att kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att senast i januari 2015 redovisa en plan för hur de av kommunfullmäktige fastställda finansiella målen ska uppnås för 2016 och 2017 med bibehållen skattesats

Bättre arbetsmarknad med mer företagande och bättre företagsklimat och fokus på kärnverksamhet

2. Inför utmaningsrätt inom kommunal verksamhet, vilket innebär att enskilt drivna företag kan utmana kommunal verksamhet för upphandling.

3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för att skapa bättre planberedskap för handels- och företagsetableringar i attraktiva lägen. Företag ska kunna välja mellan flera olika markområden planlagda för handel när de vill etablera sig i Umeå.

4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att upprätta en lista/funktion där företag får möjlighet att rapportera in kommunal verksamhet, som upplevs som osund konkurrens. Snabb respons skall ske på hur kommunen behandlar synpunkterna.

5. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för i de fall kommunen inte klarar att hålla de garantier och servicenivåer som utlovats skall kompensation ges till kommunmedborgarna eller aktuellt företag.

6. AB Bostadens andel av hyresrättsbeståndet i Umeå kommun reduceras genom successiv försäljning från dagens ca 45 % till ca 30 % för att skapa ekonomiskt utrymme för nyproduktion av hyresrätter.

7. Använd upphandlingskompetensen för att exempelvis kunna dela upp upphandlingar och möjliggöra upphandling av närodlat samt öka kompetensen avseende upphandling och uppföljning av vård- och omsorgstjänster.

8. Se över möjligheter för alla anställda att träna på arbetstid.

Alliansen Umeås förslag för en bättre skola och förskola

9. Små välfungerade skolor ska finnas kvar. Större självbestämmanderätt för skolorna och större möjligheter att kunna profilera sig.

10. Inför F-6-skolor, för bättre samordning med skollagen

11. Ett utökat samarbete och utbyte mellan gymnasieskolan och universitetet angående bl.a. lokaler och "prova på" studier i större utsträckning.

12. Ett utökat samarbete mellan skolan och det lokala näringslivet i Umeå.

13. Underlätta ombildningen av kommunala skolor till intraprenader. Det ger möjlighet att driva verksamheten med en ekonomiskt självständig och egen profil.

14. Inför ett skolpengsystem i Umeå som beslutas av kommunfullmäktige.

15. Merkostnadsprincipen ska gälla för skolskjutsar.

16. Stimulera etablering av externa aktörer inom förskoleverksamheten.

17. Föräldrarna kan ansöka om plats i förskola upp till ett år innan den ska tas i anspråk.

18. Familjedaghem får arbeta som egenföretagare om de så önskar.

19. Kommunen ska aktivt marknadsföra barnomsorgspengen.

20. Kommunen ska genomföra en kommunövergripande satsning i syfte att öka tillgången på dagbarnvårdare i kommunen.

21. Den kommunala förvaltningen ska i större utsträckning ordna lärlingsplatser åt studerande på yrkesutbildningar. Syftet är att underlätta för eleverna att efter utbildningen komma ut på arbetsmarknaden.

Tryggt att leva, bo och åldras i hela Umeå

22. Skapa större fokus på kvalitet och öka valfriheten för brukarna genom att införa Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom särskilt boende och inom handikappomsorg.

23. Ett riktat stöd till IFO barn och unga med målet att handläggningstiderna för utredningar som rör barn som far illa ska minska. Idag är handläggningstiderna långa och utförs inte alltid på ett rättssäkert sätt.

24. Utred möjligheten att sälja Berghems servicehus till extern aktör med förbehåll att det skall byggas om till ett trygghetsboende. (Berghems servicehus är Bostadens och det ska avvecklas enligt lokaförsörjningsplan,)

25. Utveckla samarbetet med andra aktörer inom kommunens särskilda boenden, ex. med VIVA, för att frigöra arbetsuppgifter från ordinarie personal samtidigt som det ger mer tid till brukarna som personalen är till för.

26. Öka samarbetet mellan landsting och kommun när det gäller psykisk ohälsa för barn och ungdomar.

27. Uppmärksamma kvinnornas situation. Uppdra till IFO-nämnden att särskilt uppmärksamma problemet med att kvinnor och flickor med funktionsnedsättning i högre grad utsätts för misshandel, övergrepp och sexuellt våld.

28. Utveckla frivilligorganisationernas roll i samarbetet med kommunen. Årliga dialogträffar skall införas.

29. Uppdra åt socialnämnden att utreda möjligheterna att starta ett "Mini-Maria" i Umeå tillsammans med Västerbottens läns landsting.

30. Utred möjligheten att upphandla all personlig assistans i Umeå kommun

31. Den nya Individ och familjenämnden får i uppdrag tillsammans med FoG samt GoVN att genomföra gemensamma aktiviteter för att förbättra psykiskt välbefinnande bland barn och ungdomar med slutrapport om uppnådda resultat december 2015.

32. För att ge äldre möjligheter till en innehållsrik fritid och samvaro med andra människor bör samarbetet mellan civilsamhälle och kommun utvecklas. Föreningar, kyrkor och trossamfund kan vara med i arbetet att skapa fler träffpunkter där exempelvis äldre som bor hemma kunna träffas för att äta tillsammans, få hälsoråd och delta i andra aktiviteter.

Kultur och fritid

29. Stötta föreningar som önska driva egna anläggningar, detta kan ske genom att värdesäkra investeringsbidraget.

30. Riv upp beslutet angående den gamla stugbebyggelsen kring Nydalasjön

YRKANDE

att fastställa skattesatsen år 2015 till 22,80

att fastställa mål på fullmäktigenivå för styrelser och nämnder

att fastställa kommunstyrelsens förslag till

nettokostnadsramar 2015-2017 och investeringsplan för åren 2014-2018 för respektive styrelse eller nämnd

att bemyndiga styrelser och nämnder att fastställa uppdragsplaner för åren 2015-2018 inom fastställda ramar och mål.

att styrelsers och nämnders uppdragsplaner ska anmälas till kommunfullmäktige i december 2014.

att godkänna att kommunstyrelsen under löpande år får besluta om omfördelning av medel, som frigörs till följd av samordningsvinster

att godkänna att kommunstyrelsen får göra tekniska förändringar av budgetramar under förutsättning att nämnderna är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget

att i övrigt fastställa kommunstyrelsens förslag till direktiv för drift- och investeringsbudget samt uppdragsplan 2015-2017

Resurstillskott 2015 - 2017 och plan 2016 - 2018

Överförmyndarnämnd			
Ramförändring	-1400	-1400	-900
Kommunstyrelse			
Fortsatt effektivisering av förvaltningsorganisationen*	-5 000	-15000	-25000
Minskning av utvecklingsanslag	-8 000	-10000	-11000
Oförutsedda behov övrigt	-4 000	-4000	-6000
Umeå Folkets Hus	-2 000	-4000	-6000
Kvinnohistoriskt museum	-8 000	-8000	-8500
Minskning av datautvecklingsanslag	-1 509	-2681	-2721
Norrlandsoperan	720	720	720
Kvarkentrafik och tillväxt	6 190	6 190	6 190
Kulturväven	28 500	26 000	31 000
Konstnärligt Campus	-5 000	-5 000	-5 000
Kollektivtrafik	-45 000	-25 000	
Förändring	-43 180	-40771	-26311
Styrelse/nämnd			
Tekniska nämnden			
Ramförändring	2 000	2000	2 000
För och grundskolenämnden			
Upphandling städning (FOG)	-6 600	-6600	-6600
Fortsatt arbete, minska barngrupper	19 600	19 600	19600
Ramförändring	13000	13000	13000
Gymnasie och vuxenutbildningsnämnden			
Förändring	-5 100	-10300	-9700
Äldrenämnden			
Projekt (ej ramhöjande)			
Förändring	40 000	40 000	40000
IFO			
Förändring	2000	2000	2000
Byggnadsnämnd			
Ramförändring	0	2000	2000
Fritidsnämnd			
Ramförändring	1000	1000	1000
Årets resultat			
Enligt S/V	0	-71500	-30900
Enligt Alliansen i Umeå	1 700	-55 300	300

